

2513. 19/1 54: I. beh. af f. t. l. om tilsyn med monopol og konkurrencebegrænsning m. m. 2514

[Tholstrup.]

den påstand, at mælkeordningen er blevet til fordel for forbrugerne.

Det, der skete, da man gennemførte mælkeordningen, var, at man forbød alle de forretninger, som solgte mælk til en pris, der lå under de store mejeriers. Der var forretninger, der solgte fra 16—18 øre ned til 2 øre billigere pr. l. Det salg, der gik den vej, androg ca. et halvt hundrede procent, måske androg den såkaldte billigmælk til de 16—18 øres underpris kun en halv snes procent, men før mælkeordningen kunne altså de husmødre, som havde behov for at spare, og som gad gå et skridt længere til den næste butik, måske omkring det næste gadehjørne, hente sig billig mælk, hvad de ikke kan i dag. Derfor skal man være forsigtig med at lade propagandaen løbe af med sig.

Jeg håber, at den højtærede minister vil sætte sig grundigt ind i den betænkning, som i løbet af foråret eller i hvert fald sommeren vil komme fra mælkekommissionen; så vil den højtærede minister finde ud af, at de fordele, der er opnået, kun har været fordele for monopolindehaverne.

I min tale her forleden sagde jeg, at man kunne sikkert få sukkeret 10 øre billigere, hvis man fik det udefra, og spurgte, om det ikke var en opgave for den højtærede minister at få bragt sukkerprisen ned, om ikke i år, så dog efter næste høstår. Det sukkermonopol, vi har i øjeblikket, strittede vældigt imod, at der kom nye sukkerfabrikker. Det nyder toldbeskyttelse og bevågenhed på alle måder, men forbrugerne må altså i dag betale efter min mening i hvert fald 10 øre mere end nødvendigt.

Jeg talte også om det trafikmonopol, som røgtes så kraftigt af DSB. Jeg fremdrog det mærkelige forhold, at turister, der vil en tur til Hamborg over Grossenbrode, skal følge med i den bus, som de er kørt med fra København til Gedser. De må ikke stå af bussen i Gedser, sejle over til Grossenbrode og tage en anden bus fra Grossenbrode til Hamborg. Det tillader det monopol, som hedder DSB, ikke. Det var egentlig rart at

få den slags klaret og få disse statslige og lovbeskyttede monopoler lidt mere i kikkerten.

Ministeren sagde endvidere, at man skulle ikke betragte alting i USA som værende godt. Der var også ting der, som måske ikke var så gode. Jeg har ikke trukket USA frem som et ideal, men jeg har sagt, at man der havde indført den første betydningsfulde antitrustlov, nemlig Sherman Act af 1890, og at denne trustlov forbød prisaftaler, endog forbød forsøg på at lave prisaftaler, og som resultat nævnte jeg, om ikke af denne lov alene, så dog af det frieringsliv, at i Amerika har de højere lønninger, højere levestandard og friere forhold, så at antallet af nye virksomheder vokser, at antallet af beskæftigede i små enkeltmandsvirksomheder og virksomheder med et ringe antal beskæftigede stiger på bekostning af de store koncerner, altså modsat udviklingen herhjemme, hvor vi ved den sidste opgørelse over 13-året 1935—48 fik at vide, at antallet af beskæftigede i bestående virksomheder var vokset med 33 pct., medens nyetableringer kun var vokset med 2,8 pct. Altså i Amerika går det stadig tilbage med storvirksomhedernes procentvise andel i produktionen, medens vi herhjemme på kunstig vis fremmer produktionen gennem storvirksomheder og kvæler initiativet fra de unge og de små bedrifter.

Det er en af de vigtigste opgaver for et næringsfrihedsråd at nå frem til, at det bliver let at oprette en virksomhed; for uden at det er let at oprette nye virksomheder, får man ikke den konkurrence, som skal presse priserne ned.

Også supermarkederne i Amerika blev nævnt, men man skal være lidt forsigtig med at drage slutninger. Supermarkederne er opstået som følge af den levestandard, som i Amerika har gjort det muligt for de fleste arbejdere at bo i eget hus i små, yndige villakvarterer, måske ikke så kønne som dem, vi har herhjemme, men disse er også for et mere eksklusivt publikum. Ude fra villakvartererne kører de i deres bil ind til